ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστική • ενημέρωση

Ο ρόλος του φοιτητικού κινήματος και η παρέμβαση της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς

Σοφία Τσάδαρη

Για να κατανοήσουμε τον Δεκέμβρη οφείλουμε να δούμε τα χαρακτηριστικά του που είχαν προετοιμαστεί από καιρό εντός του φοιτητικού κινήματος. Τα μπλοκ αγώνα που είχαν συγκροτηθεί μέσα στις σχολές, δεν ήταν μόνο φορείς πολιτικής συνείδησης και λόγου αλλά και υλικοί και ενσώματοι εκφραστές μιας από τα κάτω, μαζικής και συγκρουσιακής φυσιογνωμίας.

Δέκα χρόνια μετά είναι πια καθαρό αυτό που πιο αβέβαια συζητούσαμε τότε, ότι ο «Δεκέμβρης» ήταν – ως κινηματικό ορόσημο – η έναρξη της εποχής της κρίσης. Η νεολαία έγινε πρωταγωνίστρια στην εξόρυξη του κοινωνικού υπεδάφους μιας εξέγερσης, που όπως φάνηκε κυοφορούσε μια γενικότερη κοινωνική και πολιτική σύγκρουση.

Η στρατηγική και πολιτική ανεπάρκεια της Αριστεράς και ο εκφυλισμός του συνδικαλιστικού κινήματος ήταν, βέβαια, καθοριστικοί παράγοντες που όρισαν τον χαρακτήρα και τα όρια αυτής της εξέγερσης. Πολλές πλευρές και συμπεράσματα μπορούν να αναδυθούν αλλά εδώ θα σταθώ **στη διάσταση του «Δεκέμβρη» ως κορύφωσης προηγούμενων πολιτικών διεργασιών** του φοιτητικού κινήματος. Εκείνων που έφεραν τα πανεπιστήμια και τους χώρους τους – κυριολεκτικά και μεταφορικά – στο να αποτελέσουν **κέντρα του αγώνα**. Αυτή η διάσταση δεν ήταν η **μόνη** ούτε η **πρωταρχική**, είναι, όμως, **κρίσιμη.** Για να κατανοήσουμε, όχι την αναπάντεχη πλευρά του Δεκέμβρη αλλά, εκείνα τα χαρακτηριστικά του που είχαν προετοιμαστεί από καιρό εντός του φοιτητικού κινήματος, ως της πιο οργανωμένης εκδοχής του νεολαιίστικου, αλλά και ενός χώρου με ηγεμονική παρουσία της **αντικαπιταλιστικής αριστεράς.**

Ο **Κριστόφ Μπαρμπιέ**, διευθυντής του γαλλικού περιοδικού **Εξπρές,** είχε δηλώσει τότε ότι:

> «Πλανιέται σήμερα στην Ευρώπη, μετά τις βιαιότητες των Αθηνών, ένα άρωμα άνοιξης των λαών, ένα φάντασμα γενικευμένης εξέγερσης της ευρωπαϊκής νεολαίας ενάντια στην κρίση [...] Η γενιά των 700 ευρώ, υπερπτυχιούχος και αποπληρωνόμενη, αυτή που πιστεύει ότι χάνει τη ζωή της προσπαθώντας να την κερδίσει, δεν θα δεχτεί να θυσιαστεί χωρίς επαναληπτικές εξεγέρσεις».

Αυτή που έμελε να γίνει η ***«γενιά των 700 ευρώ»*** υπήρξε το κοινωνικό υποκείμενο των φοιτητικών αγώνων της περιόδου που προηγήθηκε του Δεκέμβρη του 2008. Η ανάδειξη δε αυτής της ταυτότητάς της δεν ήταν αυτονόητη αλλά (και) αποτέλεσμα πολιτικής δουλειάς των δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής αριστεράς στα Πανεπιστήμια. Σε μια πολύπλευρη και διαρκή προσπάθεια πολιτικοποίησης, η **νΚΑ και η ΕΑΑΚ** ενίσχυσαν τον **προσανατολισμό του φοιτητικού κινήματος στο ζήτημα της εργασίας.**

Η μακρόχρονη πάλη κατά της αστικής στρατηγικής και η ανάδειξη του θέματος της εργασίας

Ταυτοχρόνως ανέδειξαν τη σύνδεση με τη **μεταπολιτευτική εμπειρία των φοιτητικών αγώνων, του '90-'91 και συνολικά της δεκαετίας του 1990.** Η συντεταγμένη αντιπαράθεση από το **1992,** όταν δημοσιεύεται η **Λευκή Βίβλος της ΕΕ για την εκπαίδευση,** ως τις **καταλήψεις του '95** διαμόρφωσε ένα πλαίσιο συνολικής αντίθεσης στην αστική στρατηγική.

Η τριετία της αναμέτρησης 1997- 2000, της νεολαίας που συναντήθηκε στις διαδηλώσεις, τις καταλήψεις και τα μπλόκα των εξεταστικών του ΑΣΕΠ, κι ύστερα εναντιώθηκε στον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας και το ΝΑΤΟ, διαμόρφωσε νέες τότε απαιτήσεις και ερωτήματα στους αγωνιστές.

Το **'97-'98** στο φοιτητικό κίνημα και το **'98-'99** στο μαθητικό τέθηκε το δίλημμα *«αγώνας ή όχι ενάντια στους νόμους Αρσένη»* και η έξοδος της νεολαίας στο πολιτικό προσκήνιο οδήγησε σε μια (φαινομενικά παράδοξη τότε) **ραγδαία πολιτικοποίηση των χαρακτηριστικών του αγώνα,** που σήμανε συναγερμό στα αστικά επιτελεία. Η αναβάθμιση του ζητήματος της **εργασιακής προοπτικής** των αποφοίτων συμπληρώθηκε στις φοιτητικές κινητοποιήσεις του 2001 ενάντια στην επονομαζόμενη ανωτατοποίηση των ΤΕΙ, όπου αναδείχθηκε η ενότητα του φοιτητικού κινήματος επάνω στην δυνατότητα άρσης του **κατακερματισμού και του συντεχνιασμού,** στη βάση των κοινών συμφερόντων στην

εργασία.

Με επόμενους σταθμούς το αντιπολεμικό κίνημα και τη συζήτηση για την «τρομοκρατία», την ελληνική προεδρία της ΕΕ το 2003 και την αντίσταση στην «εθνική μέθεξη» της Ολυμπιάδας και του Euro το 2004, η παρέμβαση της αντικαπιταλιστικής αριστεράς επιχειρούσε ευρύτερα την πολιτικοποίηση του κινήματος και των μπλοκ αγώνα στις σχολές.

Αυτή η συστηματική δουλειά διαμόρφωνε μέσα στα πανεπιστήμια, όχι χωρίς αντιφάσεις και ταλαντεύσεις, **ένα ρεύμα** το οποίο -πέρα από τις κάθε φορά επίκαιρες αιχμές που είχαν ειδική σημασία- αφουγκραζόταν την ***«εκπαιδευτική μεταρρύθμιση»*** των συνόδων της **Μπολόνιας και της Λισαβόνας** ως **στρατηγικού χαρακτήρα επίθεση του κεφαλαίου,** με στόχο τη βαθύτερη εκμετάλλευση των εργαζομένων. Οι βασικοί πυλώνες της πιστοποίησης, της αξιολόγησης, του ανταγωνισμού, ο σταθερός προσανατολισμός στη διασπασμένη γνώση και τα κατακερματισμένα εργασιακά δικαιώματα εκφράστηκε μέσα από νόμους, ρυθμίσεις και -βέβαια- κινηματικούς σταθμούς ως το 2005, πρελούδια της φοιτητικής έκρηξης του 2006-2007. Η «κατοχύρωσή» των παραπάνω ήταν διακύβευμα σε μια μάχη διαρκείας μεταξύ πολιτικών γραμμών και θέσεων.

Συγκροτήθηκε επάνω σε αυτά μια δική μας αφήγηση και κουλτούρα που χτιζόταν στον δρόμο... «εδώ και τόσα και τόσα χρόνια». Αν ο προσανατολισμός που έθετε στον πυρήνα το ζήτημα της εργασίας ήταν η μια κομβικής σημασίας πλευρά που επικοινωνεί με τον Δεκέμβρη και τα κινήματα της κρίσης, το απαραίτητο συμπλήρωμά της αφορούσε στις μορφές της οργάνωσης του κινήματος.

Σε σύνδεση με την ιστορικά κατοχυρωμένη φυσιογνωμία και πάλη για δημοκρατικά δικαιώματα, ελευθερίες και διεύρυνση του πανεπιστημιακού ασύλου, τα μπλοκ αγώνα δεν ήταν μόνο φορείς πολιτικής συνείδησης και λόγου αλλά και υλικοί και ενσώματοι εκφραστές μιας από τα κάτω, μαζικής και συγκρουσιακής φυσιογνωμίας. Η μαζικοποίηση βασίστηκε στις αμεσοδημοκρατικές μορφές οργάνωσης και τις μαχητικές διαδηλώσεις ενός κινήματος, αντικυβερνητικού και αντιδιαχειριστικού. Δεν διαπραγματευόταν. Η πανελλαδική εμβέλεια δε που κατέκτησε στις κορυφώσεις του ήταν και αποτέλεσμα της παρέμβασης της ΕΑΑΚ, που τα σχήματά της σε κάθε σχολή, σε όλη την Ελλάδα, ήταν ένας οργανωτικός κορμός με καταλυτική σημασία για την κινηματική ανάπτυξη στις κρίσιμες καμπές.

Το **Πάσχα του 2007** ήταν ένα όριο για την έξαρση του φοιτητικού κινήματος του 2006-2007. Μέχρι την εξέγερση του Δεκέμβρη μεσολάβησε ενάμισης χρόνος, αντιφατικός, δυσκολίας και προσμονής, υποχώρησης αλλά και προετοιμασίας.

Τους μήνες, ωστόσο, πριν τον Δεκέμβρη και μπροστά στις κυβερνητικές εξαγγελίες τότε για τα κολλέγια, η κατάσταση είχε αρχίσει να αλλάζει με **μαζικές γενικές συνελεύσεις και πορείες** σε όλη την Ελλάδα. Η προσπάθεια δημιουργίας κινηματικής απάντησης έφτασε και κυριολεκτικά στις μέρες πριν από τη δολοφονία του Αλέξη Γρηγορόπουλου, σε μια **πανελλαδική διαδήλωση χιλιάδων φοιτητών** στην Αθήνα και σε νέα εμφάνιση του συντονιστικού γενικών συνελεύσεων. Το Σάββατο το βράδυ της ίδιας εβδομάδας, η ιστορία επιφύλασσε μια νέα τροπή, με ολόκληρη τη νεολαία στους δρόμους της εξέγερσης.

Πηγή: *ΠΡΙΝ*